"נציגנו לא היו בגן הוורדים"

בסוד שיח
מאת שאול שיף

מאת שאול שיף

יהודה הראל, איש תנועת העבודה, מראשוני המתיישבים ברמת הגולן, הופיע השבוע בישיבת סיעת העבודה בכנסת יחד עם חבריו, חברי מפלגת העבודה מוותיקי "הרמה" הפעילים נגד נסיגה מרמת־הגולן וכיבוד מצע מפלגתם, בכל הקשור לחבל ארץ זה, והיקנה לו 17 חברי הכנסת שנכחו בישיבה את התוחלת, כי גם אם תתרחש הממשלה לכת במו"מ עם סוריה, היא לא תמצא אותם מוזע לשורות המפלגה. נציגי "הרמה" דיברו ב"פמיליאריות" ועקרונית לא הביעו התמיהות מנסיגות קטנות בגולן, לצורך השגת שלום עם סוריה. אמר הראל בין היתר: "נציגנו לא היו בגן הוורדים" (הכוונה להפגנה שנערכה מול משרד ראש הממשלה לפני שבועיים) והאיזור הזה (הגולן) מוגיל בשיתוף פעולה עם מפלגת העבודה.

איש מנציגי הגולן בפגישה זו לא יצא מכליו כאשר ח"כ חגי מרום דיבר במפורש על האפשרות, כי המו"מ עם סוריה ישוי להביא בעקבותיו ויתורים משמעותיים משטח הגולן וח"כ דליה איציק לא חששה לומר להם, כי יזה אמנם תרעו, אך היא תצביע בעד השלום, גם אם יהיה כרוך בנסיגה מכאיבה. דבריו של שר הוזע, שמעון פרס "החברים הלכו לגולן בשליחות שלנו להשגת שלום וביטחון", לא עוררו שום התרגשות למרות רגישתם, כי שר הוזע וסגנו נמנים על אותו אגף בממשלה המגלה נכונות רבת־היקף לוויתורים תמורת שלום. מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ נסים זוילי, שהיה ראשון הדוברים מבין הח"כים אמר להם במפורש, כי "מעולם לא העמדנו ולא האמנו בנוסחה של שלום תמורת שלום" התמתייב מכך ברוד, ודבריו עברו ללא ניד עפעף מצד "משלחת הגולן". הסיעות העיקריות שנפגשו היו על היעדר קשר רציף עם נציגי המפלגה, על אזוירת אי הוודאות ועל ההצדוות של שרים שתורמות לאזוירה הזאת. המשלחת שבאה לשפוך את אשר על הלב בפני נציגיה בכנסת, השיגה בדבריה ובסגנון הופעתה מידה של נכונות אצל חברי הכנסת, להקדיש יותר מזמנם לתשביו הגולן חברי מפלגת העבודה, אך הסירה אצל חלק מהם לבטים חברים בשאלה הקריטית של שלום תמורת שטחים במו"מ עם סוריה.

הראל וחבריו שידרו, כי הם "עומדים בחזית הפנימית ברמת הגולן" ופוליטיקאי מנוסה שיודע לקרוא את השפתיים בטח, כי יש לו על מי לסמוך ברמת הגולן, כאשר הסורים יהיהרו סוף סוף למה הם מתכוונים כאשר הם מדברים על הסכם שלום.

כשלון בקליטת "ילדי יוגוסלביה"

בעיצומן של הקרבות ביוגוסלביה, נשלח נציג המוסכות היהודית בבודפסט, הונגריה, טוביה רביב לראשי הקהילה היהודית ביוגוסלביה לבחון אפשרות שמשפחות יהודיות ביוגוסלביה ישלחו את ילדיהן להתחנך בישראל, עד שיירגעו [illegible] וביוני 1992 הגיעה לישראל קבוצת ילדים זו נמסרה לטיפולה של המחלקה לעליית הנוער בסוכנות היהודית. הילדים בחלקם הגדול נשלחו ל"אלוני־יצחק", מוסד הקולט ילדים גם ממשפחות ישראליות והם מוגדרים כ"טעוני חיזוק". השילוב בזה בין הילדים היהודים מיוגוסלביה לבין הישראלים לא עלה יפה והילדים שחזרו לחופשת מולדת בבית הוריהם הודיעו הר־משמיע, כי אין הם רוצים עוד לשוב לישראל.

נשיא הקהילה היהודית בבלגרד, יוגוסלביה מר פופוביץ שלח בימים אלה מכתב ליו"ר ההסתדרות הציונית, שמחה ריינץ וכן לראשי מחלקת העלייה בגליית הנוער, אורי גורדון ויחיאל לקס ולמכנבים אחרים, בו הוא מתאר את כשלון קליטת הילדים מיוגוסלביה במוסד עליית הנוער "אלוני־יצחק", וקיא מבקש במפגיע למצוא מוסד חלופי לקראת שנת הלימודים הבאה, שאם לא כן קלושים הסיכויים שהילדים ישובו להתחנך בישראל. ראש הקהילה היהודית בבלגרד כותב במכתבו, כי הילדים היוגוסלבים באים ממשפחות יהודיות טובות במוסדות חינוך טובים ביוגוסלביה ומכאן שיש לשלבם במוסד חינוכי שיהולם את כישוריהם. הכשלון בקליטת הילדים עלול לפגוע, כמובן, בסיכויי עליית היהודים לישראל, דבר שהיה סבעי, אם הילדים היו מרוצים מתנאי הלימודים והחברה בישראל.

גם אם יימצא עתה מוסד מתאים לילדים היהודים מיוגוסלביה, תדרש עבודת שיכנוע רצינית לשכנע אותם לחזור לישראל, זאת מאחר שבמשך שנה שלימה נכשלו כל ניסיונות ההידברות בין נציגי ההורים לבין ההנהלה ב"אלוני־יצחק" להיענות לבקשות החוזרות ונשנות של הילדים להפרדה בינם לבין הילדים מעניין – אומר ח"כ ביבי – שגם פרופ' באואר הדה שהיו מספר הערות בהבנה ההדה להתרדות האנטישמיות הקלאסיות".

במהלך הדיון על המחזה ניסה ח"כ ביבי להציג את השקפת עולמה הייחודית של הציונות הדתית ועמד על ההבדלים בתפיסות הבסיסיות בינה לבין הציבור החרדי.

מהדיון עצמו יצא ח"כ ביבי מזועזע יותר מאשר מהתגובה.

מספר ח"כ ביבי:

"פרופ' הדה באואר טרח להדגיש שהציונות הדתית מסוכנת יותר מאשר הציבור החרדי, אמר ולא נימק מדוע. ובעוד הציבור המבוגר שצפה במחזה הגיב נגד הביטויים המעליבים שהושמעו בו הצעירים שנכחו, היו דיי בוסים כלפי הדתיים. ומה שהרגיז אותי יותר מכל הוא, שהצעירים אינם עושים כלל הבחנה בין חרדים לבין דתיים־ציונים. בעיני הנוער כל הדתיים הם אותו דבר ואין הבדל בין דתיים המשרתים בצה"ל לבין אלה שאינם נושאים בנטל הבטחוני. צעיר מהקהל צעק: "הם גייס חמישי בצבא".

ח"כ ביבי הדגיש, כי כל נסיונות ההידברות עם הציבור החילוני החזיים בצוותא עמו בכל מגזרי החיים – אינם מסייעים להשגת הבנה עם הציבור החילוני. "אנחנו ממשיכים לקבל מכות גם מהחרדים וגם מהחילוניים ואם הציבור בדיון "בקאמרי" משקף את השקפת עולמו של רוב הציבור החילוני, אזי צפויה לציונות הדתית תקופה קשה ביותר".

ח"כ ביבי מזהיר: "בעוד דור ההורים היה אמון בצעירותו על תורה ויהדות, הנה קם דור צעיר שמתנכזיו ומנהיגיו עירטלו אותו מכל לתולחיות יהודית ובטל התרבות שלו אין אפילו גרם אחד של חשיבה יהודית שורשית. הדור הצעיר מכיר רק את "הדוסים" וכיפה סרוגה וכיפה שחורה היא בשבילו היינו הך". ח"כ ביבי מציין בהערת אגב, כי לא פעם שם לב, כאשר צפה בתוכנית הטלוויזיה "מקבילית המחוות", כי כאשר המתמודדים נדרשים לשאלה בתחומי היהדות, תשובתם היא בדרך כלל: "עבור"... ואם בקרב האינטלינגנציה זוהי תמונת המצב מה כי נלין על המון העם. ח"כ ביבי אמר השבוע, כי אין מנוס מהמסקנה, כי על הציונות הדתית לשנס את מתניה ולפתוח במסע הסברה נמרץ ועמוק בקרב הציבור החילוני ובמיוחד בקרב הנוער, כדי למנוע עימות בעתיד הקרוב, שאת תוצאותיו ואת פגעיו אנו עלולים לחוש על בשרינו ממש...

פשרה בין המזכירים המדיניים

כל המזכ"לים במפר"ל תרמו את תרומתם להשגת פשרה בשאלה שהעסיקה את סיעת המפר"ל בכנסת ואת מזכירות המפלגה בשתי ישיבות, על דעת מי תיכתב "עמדת המפר"ל" המתפרסמת ביום ו' בבוקר התנועה "הצפה". מזכור, את הנושא העלה המזכיר המדיני של הקיבוץ הדתי, אברהם שטרן והדיון בסיעת המפר"ל צבר מתח רב. מזכ"ל המפר"ל, ח"כ הרב יצחק לוי סבר, כי עדיף דיון במזכירות המפלגה על־פני דיון בלישכת המפר"ל, כדי לשמור על [illegible]

המזכירות הצגו שלוש הצעות הלכה. האחת של רוב חברי המזכירות, שעובדה על־ידי מזכ"ל המפר"ל, ח"כ הרב יצחק לוי, מזכ"ל המפלגה"ן, אליעזר אבטבי והמזכ"ל לענייני חברה וכלכלה, רפאל בדנק. השנייה של המזכיר המדיני, ח"כ שאול הלום והשלישית של המזכיר המדיני של הקיבוץ הדתי, אברהם שטרן. 3 ההצעות הללו לא הביאו לפשרה הגואלת ומזכ"ל המפר"ל, ח"כ הרב לוי הטיל על מזכ"ל הפועה"ן, אליעזר אבטבי לנוסח את הוויכוח הזה אל סופו הטוב ואכן הבעייה יושבה היסכים שהושג ע[illegible]

א) "עמדת המפר"ל" תייכת להיות כפופה להחלטת מוסדות התנועה. ב) בנושאים רגישים מבחינה ציבורית נותן וינתן המזכיר המדיני להתייעץ עם חברים נוספים בהנהגת התנועה. ג) המזכירות קובעת, כי שני עקרונות אלה צריכים להנחות את המזכיר המדיני בפרסום עמדת המפר"ל.

מכיוון שמאחורי הוויכוח בסיעה ובמזכירות עומדות השקפות־עולם שונות בתחום המדיני, נשמע לא מעט על "עמדת המפר"ל" כאשר בימים אלה יתקיים כפיפה לדיון בכנסת.

ח"כ חנן פורת שוקל להתמודד על ההנהגה

ח"כ חנן פורת מקיים באחרונה שיחות עם גורמים בעלי השפעה בציבור הדתי לאומי, כדי לבחון את נכונותם לתמוך בו אם אכן יודיע על כוונתו להתמודד על הנהגת המפלגה. השבוע נועד ח"כ פורת לשיחה ממושכת בעניין זה עם ראש הדור הצעיר במפר"ל, עו"ד נחום לנגנטל והתעניין בסיכויים שהוא וחבריו יסייעו בידו ב"פריימריס" על הנהגת המפלגה.

נכון לעכשיו, בהסתמך על השיחות שקיימו חברי הכנסת בהזדמנויות שונות עם ראש המפר"ל, ח"כ זבולון המר, הבהירו לפחות שלושה מהם, כי אין בכוונתם להתמודד על ההנהגה וכי יתמכו בו ב"פריימריס" שייערכו במועד שנקבע בוועד"פ המאוחר של המפר"ל והפועה"ן.

מסתבר, כי ה"פריימריס" הם "משוכה" יקרה ביותר בכל מה שקשור להוצאות כספיות וכי רק הדואר הנשלח למתפקדים כחברי המפר"ל, מגיע לסכום ניכר, שאין זה קל לגייסו באוזירת הימים הללו. לקראת הפריימריס במפר"ל צפויים הסכמים מוקדמים בין המרכיבים השונים במפלגה בכל הקשור להרכב המוסדות, חלוקת מוקדי הכוח והרשימה לכנסת. קיימת נטייה לאמץ את הגישה האומרת "המפסיד יצטה", אם כי קשה להעלות על הדעת כי כך אמנם ינהגו.

יו"ר סיעת המפד"ל ח"כ יגאל ביבי: "הופתעתי מעמדת הציבור החילוני"

ביחסת תיאטרון "הקאמרי" התקיים השבוע דיון על המחזה "פליישר", בהשתתפות פרופ' יהודה באואר, יו"ר סיעת המפר"ל, ח"כ יגאל ביבי, השחקן יוסי ידין והמחזאי יגאל אבן־אור. סמוך לדיון צפת ח"כ ביבי במחזה ו"יצאתי ממנו מזועזע קשות מהביטויים המעליבים נגד הציבור הדתי ונגד כל הערכים המקודשים לעם היהודי".

הוויכוח המדיני מסביב לשיחות השלום בוושינגטון יילך ויתחמם.

ש"ס תורמת חלקה ל"פריימריס" של המפד"ל בפתח־תקוה

ראשי המפר"ל עוקבים בעניין רב אחרי מפקד החברים בפתח־תקוה, שיהווה את ספר הבוחרים ב"פריימריס", שייערכו שם לקביעת ראשות הרשימה של המפר"ל לעיריית פתח־תקוה והרכב הרשימה כולה.

בתחילת אוגוסט הקרוב תוגש רשימת המועמדים ובינתיים חוזרים המועמדים המתמודדים על ראשות הרשימה פלסיאל איינטל, אשר מייבסקי וישראל שרעבי (לפי סדר האלף־בית) את ריכזי האוכלוסיה הדתית, כדי להבטיח שבוים הקלפי "כחותיהם" יכריעו את הכף לטובתם. פעילי ש"ס ב"אם המושבות" אינם יושבים בחיבוק ידיים לנוכח תגיבת המרוקרטיה בסניף המפר"ל המקומי והם מבקשים לתרום את תרומתם הצנועה להצלחת מועמדותו של ישראל שרעבי, מהעובדים הבכירים במשרד לענייני דתות, אנשי ש"ס וכאלה המזוהים עם ש"ס מתפקדים למספותיהם ופעילי ש"ס מרכזיים מנסים לסייע בידי ישראל שרעבי ב"שיחות" קודש" עם ראשי סניף המפר"ל בפתח־תקוה ובהן בקשה צנועה: "תעזרו לשרעבי". ידידיו של שרעבי ספרו השבוע לכותב שורות אלו, כי למעשה הוא חותר להיות יו"ר המועצה הדתית בפתח־תקוה במקומו של פלסיאל איינטל, אם הוא (איינטל) יגבר בבחירות הפנימיות על אשר מייבסקי. כידוע, מכהן איינטל כיו"ר המועצה הדתית בפתח־תקוה. שרעבי, אומרים ידידיו, מקווה שהבונה זו תובטה לו אם בסופו של דבר יאות להסיר את מועמדותו לראשות הרשימה לעיירייה.

שרעבי מתמודד על הקולות הדתיים בשכונות, אלא שדווקא השכונות הן גם מעוז כוחו של סגן ראש עיריית פתח־תקוה, אברהם מרמורשטיין המפנה את הזירה לדור הבא. מרמורשטיין נמנה על מועדון העסקנים ההולך ונעלם מהנוף הפוליטי שלנו, בצוע וענותן, שכל כולו קודש למען התנועה וערכיה ודולתו פתוחה לכל קשה יום בצדקה, בחסד, במציאת עבודה ובמלה טובה. מרמורשטיין הוא מאבני היסוד שעליהן מושתתת הציונות הדתית השורשית. מרמורשטיין ודב ותיקי הסניף המקומי מתייצבים מאחורי מועמדותו של פלסיאל איינטל, בעוד ששותפי "הפנים החדשות" מגויסים למטהו של אשר מייבסקי מהדמויות הבולטות ב"נאמני תורה ועבודה".

על הקולות בשכונות מתמודדים עוד אריאדני ביטון, איש משרד התינוך והתרבות ומהפעילים בארגון המורים הדתיים ואמץ משורר מהמשפחות המפורסמות בעדת תימן.

[illegible]

ומאחוריו מבצע התפקרות ר'ביזקי. יו"ר הדור הצעיר בפ"ת רמי הופנברג נחשב כבעל סיכויים טובים להשתלב במקום גבוה ברשימה, אולם הוא החליט שלא להתמודד, ועל מקומו מתמודדים שלושה מפעילי הדור הצעיר, ומזכירות "הדור הצעיר" תכריע בקרוב מי יהיה המועמד מטעמה. הגב' עדה קרל, נציגת "אמונה", מעירה ומעוררת בכל העשייה המבורכת של תנועת "אמונה" ואינה זקוקה להשיפה של יחסי־ציבור. פרופ' יצחק יוחאי מוזכר כמי שיתמודד על מקום גבוה ברשימת המפר"ל בפתח־תקוה.

הזכרנו מקודם את ש"ס כמי שמגלה עניין רב בבחירות הללו, אולם, מסתבר, כי גם ליכודניקים לא מעטים מתפקדים ומבקשים להצטרף לסגר הכוחות. בשונה מש"ס, לליכוד יש ספר בוחרים וכל "המתפקדים הכפולים" יאלצו לפרוש מרשימת בוחרי המפר"ל, בגלל הניקיון הגדול של האוכלוסיה הדתית בפתח־תקוה ניתן יהיה ללמוד מהמספר ומה"פריימריס" על מידת אמיתותם והיותם יציבים, ולהסיק מהם מסקנות לקראת ה"פריימריס" של כלל המפר"ל.